

MAKING SPACE 365 KŪRYBINIŲ ĮGŪDŽIŲ IR JAUNIMO VERSLUMO MOKYMO PRIEMONIŲ RINKINYS

Maksimalus jaunų žmonių
potencialo didinimas per kūrybinį ir
kultūrinį verslumą bendruomenėje

Kūrybiškumo
kompetencijos
Modulis T8
**Kitoks mąstymas -
idėjų generavimas ir
problemų sprendimas**

2020-1-PT02-KA227-YOU-007635

Modulis T8: Divergentinis mąstymas – idėjų generavimas ir problemų sprendimas

Šiame modulyje rasite modulinį, aktyvių mokymosi išteklių ir veiklų rinkinį, kuris padės jums ir jūsų besimokantiems ugdyti *divergentinio mąstymo – idėjų generavimo ir problemų sprendimo* – kompetencijas.

Šį modulį sudaro:

- 3 valandų tiesioginio mokymosi veiklos aprašymas
- 2 valandų savarankiško mokymosi veikla
- Faktų lapas(–ai)
- Besimokančiojo dalomoji medžiaga(–os)
- Savirefleksijos pratimas(–ai)

Šio modulio tikslas ir mokymosi uždaviniai

„Mano socialinis vaidmuo“ – tai veikla, skirta įtraukti jaunus žmones į idėjų generavimo ir problemų sprendimo procesą, kartu sprendžiant verslumo iššūkius, susijusius su trūkumu, rizika ir galimomis nesėkmėmis. Moksleiviai gauna užduotį tyrinėti, planuoti ir kurti socialinius ir tvarius sprendimus bei pasitelkti savo kūrybiškumą.

Šiame modulyje besimokantieji turėtų įgyti šių žinių, įgūdžių ir nuostatų:

Žinių, įgūdžių ir požiūrių orientacinė matrica			
TEMA	ŽINIOS	ĮGŪDŽIAI	POŽIŪRIS
T8 – Divergentinis mąstymas – idėjų generavimas ir problemų sprendimas	<ul style="list-style-type: none"> • T8K1 – Žinios ir supratimas, kaip veikia divergentinio mąstymo procesas • T8K2 – Žinios apie priemones ir metodus, kurie palengvina skirtingą mąstymą 	<ul style="list-style-type: none"> • T8S1– Gebėjimas kurti kūrybines idėjas • T8S2 – Gebėjimas naudotis divergentiniu mąstymu problemoms nustatyti ir spręsti • T8S3 – Gebėjimas nustatyti ir iširti įvairius galimus sprendimus ir (arba) kryptis • T8S4 – Gebėjimas braižyti jungtis • T8S5 – Gebėjimas rasti tinkamą problemos sprendimo būdą, išnagrinėjus daugybę skirtingų. 	<ul style="list-style-type: none"> • T8A1 – Būti atviresnių pažiūrų • T8A2 – Atvirumas įvairioms idėjoms • T8A3 – Atvirumas mąstyti „be dėžutės“ arba „nestandartiškai“.

01 dalis: Divergentinis mąstymas – idėjų generavimas ir problemų sprendimas f2f Mokymosi veikla

Šioje modulio dalyje rasite išsamią mokymosi užduotį, skirtą tiesioginiam grupiniam mokymui. Ši mokymosi veikla trunka apie 3 valandas. Šios veiklos tikslas – padėti mokymų vadovams / fasilitatoriams suteikti besimokančiųjų grupėms visapusišką mokymosi patirtį, kuri padėtų jiems ugdyti *divergentinio mąstymo – idėjų generavimo ir problemų sprendimo kompetenciją*.

Šioje veikloje naudojamos įvairios priemonės, kurias galima naudoti su skirtingomis tikslinėmis grupėmis ir pritaikyti prie kiekvienos besimokančiųjų grupės poreikių.

Santrauka

Įrankio pavadinimas / numatomas laikas	Įrankio tipas	Priemonės tikslas
01 dalis		
1	Pasidalykite tikslais, pristatykite temą ir susipažinkite vieni su kitais. 15 min.	Vedančiojo pristatymas. Ledlaužis / susipažinimas. Minčių lietus
2	Užduoti parengiamuosius klausimus ir gauti atsakymus. 20 min.	Vedančiojo pristatymas ir aktyvus dalyvavimas. Minčių lietus.
3	Besimokančiųjų indėlio grupėse ir komandose įsivardinimas. 60 min.	Vedančiojo pristatymas ir tolesnis aktyvus dalyvavimas. Bendrų atsakymų paieška ir organizavimas bei kategorijų aptarimas.
Pertrauka		
02 dalis		
4	Pristatykite <u>17 JT DVT</u> 30 min.	Norėdami parengti mokinius kitam veiklos etapui, sudarykite komandas ir paskirkite galimus atskirus vaidmenis kiekvienoje komandoje. Vedantysis turi pradėti į veiklą įtraukti divergentinį mąstymą.
5	Pristatome tvaraus superherojaus užduotį. 15 min.	Vedančiojo pristatymas. Minčių lietus ir inovacijų tyrimas.
6	Darbo ir bandymų zonų paruošimas. 40 min.	Dalyviams suteikiama darbo vieta, priemonės ir medžiagos užduočiai atlikti. Besimokantieji gali pradėti efektyviai vizualizuoti ir ruošti realioms problemoms spręsti.
7	Atspindys. 15 min.	Plenarinė diskusija ir dalijimasis informacija

Išsamus aprašymas:

01 dalis	
Sesijos pavadinimas	Divergentinis mąstymas ir mano socialini vaidmuo
Apytikslė trukmė	1 valanda 35 minutės
Grupės dydis	6 – 36, priklausomai nuo mokymosi aplinkos
Reikalinga įranga, medžiagos ir erdvė	<ul style="list-style-type: none"> • Vieta darbui poromis arba grupėmis • Didelio popieriaus lapai • Žymekliai, rašikliai • Lenta
Tikslai	<p>Besimokantieji gebės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Apžvelgti bendruomenių socialines problemas, generuoti idėjas sprendimams. ❖ Aptarti ir rasti bendrus sprendimus. ❖ Pradėti kategorizuoti savo mąstymą
Žinios, įgūdžiai, Požiūris Nuoroda	T8K1, T8S1-S3, T8A2-A3
	<p>01 etapas – įvadas</p> <p>1.1 Sveikiname! Buvote paskirtas į komandą, kuri spręs jūsų bendruomenės „problemas“, pirmiausia nustatydama problemas, o paskui kurdamas sprendimus.</p> <p>Pirmiausia, prieš ką nors spręsdami, turite <i>surengti minčių lietu</i> ir atpažinti savo bendruomenę.</p> <p><i>Minčių lietus – Kas iš tikrųjų yra bendruomenė? Atsakymais dalijamasi ant lentos arba užrašų lapeliuose.</i></p> <p>1.2 Visi priklausome didesnėms grupėms, pavyzdžiui, bendraamžiams, sporto komandoms ir t. t., arba esame jų nariai. Daugelį šių grupių taip pat galima priskirti „bendruomenėms“. Bendruomenę galima įsivaizduoti labai įvairiai: tai gali būti žmonės, gyvenantys toje pačioje vietoje, arba grupė, kurią sieja panašūs interesai.</p> <p><i>Sugalvokite bent 4 skirtingas bendruomenes, kurioms priklausote arba kurioms norėtumėte padėti. Atsakymais pasidalykite lentoje arba ant mažų lapelių.</i></p>

02 etapas – tirti bendruomenę?

2.1 Iš toliau pateiktų pasiūlymų pasirinkite dvi bendruomenes ir lentoje pateikite toliau išvardytas kiekvienos iš jų charakteristikas:

- *Amžius*
- *Tapatybė*
- *Kalba*
- *Kultūros arba tradicijos*
- *Geografinė padėtis*
- *Interesai*

2.2 Pasidalykite atsakymais lentoje ir paklauskite, ar grupė gali *išskirti* ir *apibrėžti* šiuos dalykus, pateikdama keletą pavyzdžių:

- Vieta pagrįstos bendruomenės – *Vieta pagrįsta bendruomenė yra.....?*
- Interesais grindžiamos bendruomenės – *Interesais grindžiama bendruomenė yra.....?*
- Tapatybe grindžiamos bendruomenės – *Tapatybe grindžiama bendruomenė is.....?*
- Religinės bendruomenės – *Religinė bendruomenė yra.....?*

2.3 Grupę galima suskirstyti į mažesnes grupes arba poras ir sutelkti dėmesį į vieną iš 1.2 skirsnyje nurodytų bendruomenių.

2.4. Visos abėcėlės raidės (nuo A iki Z) bus surašytos ant lentos arba didelio popieriaus, o komandos nariai bus pakviesti parašyti žodžius, apibūdinančius tos bendruomenės aspektą ar savybę, kuo daugiau abėcėlės raidžių ir kuo greičiau. Pavyzdžiui, „k = kaimo vietovė“. Jei tai padeda, jie gali pridėti konkrečių klausimų. Pavyzdžiui: p = potvynis ir *Taip, tai yra konkursas!*

2.5 Po 15 minučių grupės išnagrinėja visus žodžius, kuriuos pavyko rasti per šią veiklą, ir aptaria juos kartu.

- Ar yra kokių nors bendrų bruožų?
- Ar yra kokių nors netikėtumų?
- Kokios naujos informacijos, kurios nebuvo gauta atliekant ankstesnius minčių lietaus pratimus, gavote atlikę šią veiklą?

	<p>03 etapas – Bendruomenės sprendimai</p> <p>3.1 Kartu su bendraamžiais, kuriuos sieja bendri interesai, suburkite komandą.</p> <p>3.2 Visi jau išbandėte divergentinį mąstymą komandose, o dabar atėjo laikas identifikuoti problemas, kurias reikia išspręsti. Tačiau prieš pradėdami „<i>minčių lietu</i>“, <i>skirtą</i> problemoms ir sprendimams, būtų naudinga apgalvoti keletą problemų kategorijų.</p> <p>Savo grupėje aptarkite didžiausias problemas, su kuriomis, jūsų manymu, susiduria visos bendruomenės (vietinės, nacionalinės ar pasaulinės), ir užrašykite atsakymus dideliame popieriaus lape*. Toliau išvardytos sritys, kurias galbūt norėsite apsvarstyti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pagrindiniai žmogaus poreikiai • Aplinka • Saugumas • Socialiniai poreikiai <p>*Tai gali būti naudinga pateikti kaip lentelę.</p> <p>3.3 Grupės gali susitikti ir palyginti rezultatus su kitų grupių kolegomis – rezultatai turi būti apibendrinti – kuo daugiau idėjų, tuo geriau.</p>
<p>Patarimai, rekomendacijos vedančiajam</p>	<p>Šią veiklą gali atlikti vienas asmuo, tačiau rekomenduojama, kad jums padėtų dar vienas padėjėjas. Didesnėms grupėms labai svarbu užtikrinti, kad grupės neatsilikytų nuo užduoties ir dalytųsi kuo didesne dalimi idėjų.</p>
<p>Pertrauka</p>	
<p>02 dalis</p>	
<p>Sesijos pavadinimas</p>	
<p>Apytikslė trukmė</p>	<p>1 valanda 40 minučių</p>
<p>Grupės dydis</p>	<p>6 – 36, priklausomai nuo mokymosi aplinkos</p>
<p>Reikalinga įranga, medžiagos ir erdvė</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vieta darbui poromis arba grupėmis • Dideli popieriaus lapai • Superherojų figūrėlių kontūrai • Žymekliai, rašikliai • Lenta

<p>Tikslai</p>	<p>Besimokantieji gebės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Analizuoti bendruomenėms ir platesnėms socialinėms grupėms aktualius klausimus. ❖ Suskirstyti klausimus, susijusius su 17 JT darnaus vystymosi tikslų. ❖ Apmąstyti platesnius tikslus ir naudoti divergentinį mąstymą, kad rastų sprendimus. ❖ Pereiti nuo pasaulinių prie vietinių problemų ir sudaryti asmeninį veiksmų planą.
<p>Žinios, įgūdžiai, Požiūris Nuoroda</p>	<p>T8K2, T8S4–S5, T8A1–A3</p>
<p>Išsamus aprašymas</p>	<p>01 etapas – Skirtingų minčių kategorizavimas</p> <p>1.1 Pristatykite 17 JT SGD ratą su piktogramomis (be aprašymų) ir pažiūrėkite, ar grupės gali atpažinti 17 kategorijų (<i>žr. toliau pateiktą dalomąją medžiagą</i>).</p> <p>1.2 Paprašykite grupės palyginti savo temas ir problemas su JT DVT temomis ir problemomis ir išsiaiškinti, ar ko nors trūksta.</p> <p>02 etapas – Sprendimų tipų supratimas</p> <p>2.1. Galvojant apie problemas, natūralu, kad tuo pat metu galvojama ir apie sprendimus. Tačiau pirmiausia gali būti naudinga pagalvoti, kokiais būdais sprendimai gali būti naujoviški. Paprašykite grupės apsvarstyti, kas ką nors daro naujoviškais / neįprastais būdais.</p> <p>Jie gali:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Tobulinti ir kurti tai, kas jau egzistuoja ● Sumažinti jau egzistuojančio dalyko sąnaudas ● Šviesti didinant informuotumą, kad pasikeistų elgsena. ● Taikyti esamą metodą naujoje situacijoje ● Išrasti visiškai naują sprendimą, technologiją ar veiklos būdą. <p>2.2 Grupės gali apsvarstyti, kokios, jų nuomone, yra naujausios inovacijos, kuriomis sprendžiama konkreti problema. Tada pakvieskite grupes apsvarstyti, ar reikia naujų inovacijų, kurios padėtų spręsti problemą, atsiradusią dėl ankstesnių inovacijų – pavyzdžiais pasidalykite tarp grupių.</p>

Išsamus aprašymas

03 etapas – Būk superherojus

3.1 Minčių lietus – tai grupinė veikla, kurios tikslas – generuoti daug idėjų. Vykstant minčių lietai galite jaustis pažeidžiami, nes prisidedate prie įvairių idėjų – tai normalu. Toliau pateikiame keletą patarimų, kaip gerai vykdyti minčių lietus:

- Būtinai užfiksuokite visas idėjas, net ir visai neįprastas!
- Atidėkite bet kokį kitų žmonių ir savo idėjų vertinimą. Būkite atviri.
- Remkitės vieni kitų idėjomis.
- Būkite vizualūs – užuot rašę žodžius, galite piešti.
- Siūlykite kuo daugiau idėjų.
- Išlikite susitelkę.

3.2 Paprašykite grupės surengti minčių lietus, kurio metu būtų sprendžiamos problemos, kurias jie norėtų išspręsti per savo superherojų – šiame etape kalbama apie tai, KA, o ne KAIP! Galima pasiūlyti iš pradžių susiskirstyti poromis, kad idėjos kiekvienoje grupėje būtų įvairios ir visi galėtų veiksmingai dalyvauti. Išdalykite užrašų knygeles ir rašiklius, kad kiekviena pora galėtų surengti „minčių lietus“ ir sugalvoti savo superherojaus išvaizdą ir tinkamą vardą (vėliau tai sukursite pagal pateiktą planą). Jie taip pat turėtų sugalvoti pagrindines savo supergalias ir, jei įmanoma, nurodyti svarbiausią iš jų.

3.3 Užtikrinkite, kad dalyviai turėtų galimybę apmąstyti šiuos klausimus:

- Kodėl pasirinkote būtent tas supergalias?
- Kam superherojus naudotų savo supergalias?
- Kokius dalykus veikėjas norėtų pakeisti savo bendruomenėje?
- Kas būtų superherojaus priešas?

04 etapas – Superherojaus eskizas

4.1 Paprašykite porų nupiešti savo superherojų, panaudojant jo supergalias, didesniame popieriaus lape. Grupės gali pasinaudoti pateiktais kontūrų pavyzdžiais kaip idėjų šablonais arba sugalvoti savo idėjas. Vedantysis gali naudoti iš anksto paruoštą pavyzdį, kad pademonstruotų besimokantiesiems bendrą idėją. Mokiniam reikėtų nurodyti, kad šiuo metu jie nerašytų savo superherojų vardų. Kai jie bus nupiešti, pasiūlykite galimybę suteikti jiems papildomų galių, savybių ar ginklų, kad jie laimėtų savo gerą kovą!

Užtikrinkite, kad vaizdai būtų pakankamai išsamūs, kad juos būtų galima rodyti.

4.2 Paimkite ir anonimiškai (be superherojaus vardo) parodykite kiekvieną paveiksluką ir leiskite poroms peržiūrėti kitus superherojus.

4.3 Paprašykite, kad grupės apibūdintų tai, ką mato. Be to, pažiūrėkite, ar jos gali sugalvoti vardus kitų grupių personažams. Pasilinksminkite, palyginkite ir apmąstykite!

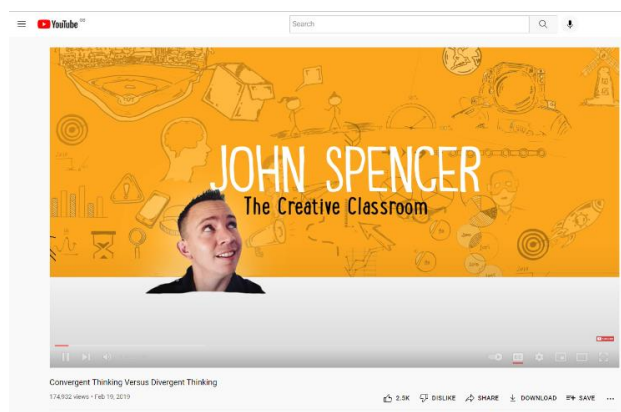
<p>Patarimai, rekomendacijos vedančiam</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Šią veiklą gali atlikti vienas asmuo, tačiau rekomenduojama, kad jums padėtų dar vienas padėjėjas. • Didesnėms grupėms labai svarbu užtikrinti, kad grupės vykdytų užduotį ir dalytųsi kuo didesne idėjų dalimi. • Smagiai praleiskite laiką su superherojumi ir neribokite idėjų nuo pat pradžių!
<p>Šaltiniai / bibliografija</p>	<p>John Spencer – Konvergentinis mąstymas ir divergentinis mąstymas https://www.youtube.com/watch?v=cmBf1fBRXms</p> <p>Stenfordo D.Schoolers demonstruoja, kaip efektyviai vykdyti minčių lietu https://www.youtube.com/watch?v=cmoWCSyujPY</p> <p>"Google" programuotojų minčių lietus dėl 2021 m. sprendimų iššūkio idėjų</p> <p>Imkitės veiksmų, susijusių su Jungtinių Tautų 17-os DVT tikslais http://goo.gle/38xVC5O Skaitmeninio poveikio aljansas – pagrindiniai blokai → http://goo.gle/38zFpNJ</p>

02 dalis: Divergentinis mąstymas – idėjų generavimas ir problemų sprendimas – savarankiško mokymosi veikla

Šioje modulio dalyje rasite užduočių, skirtų savarankiškam mokymuisi, rinkinį, kuris padės besimokantiejiems ir (arba) naudotojams įtvirtinti savo žinias apie divergentinį mąstymą – idėjų generavimą ir problemų sprendimą, taip pat apie metodus ir priemones, galinčias padėti jiems nustatyti savo stipriąsias ir silpnąsias puses bei ugdyti įgūdžius ir požiūrį, susijusius su *divergentiniu mąstymu – idėjų generavimu ir problemų sprendimu*.

01 veikla: Vaizdo įrašai ir klausimai

Peržiūrėkite du toliau pateiktus pavyzdžius ir apsvarstykite siūlomus klausimus.

Vaizdo įrašo nuoroda – <https://www.youtube.com/watch?v=cmBf1fBRXms>

Vaizdo įrašo nuoroda – <https://www.youtube.com/watch?v=BHMUXFdBzik>

- Konvergentinis mąstymas yra linijinis ir sisteminis, o divergentinis – tinklinis, orientuotas į idėjų sąsajas – Ar galite įsivaizduoti šį skirtumą?
- Vienoje iš teorijų klausiama: „Kodėl?“ Kita teorija klausia: „Kodėl ne?“ – Kuri iš jų yra kuri?
- Kuris metodas jums atrodo patrauklesnis?
- Ar galite įsivaizduoti situaciją, kai naudojate abu? Ar galite paaiškinti, kaip ir kada?
- Ar galite greitai nubraižyti eskizą arba schemą, kurioje būtų paaiškintos divergentinio ir konvergentinio mąstymo teorijos?

02 veikla

Apmąstykite toliau pateikiamus pavyzdžius, kaip galite tyrinėti idėjas ir naudoti divergentinį mąstymą – Armanas Hezarkhani parodys, kaip tyrinėti Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus ir sugalvoti idėjų savo 2021 m. „Sprendimų iššūkio“ projektui.

Vaizdo įrašo nuoroda – <https://www.youtube.com/watch?v=50QQ6ksr8FE>

Nuo sūkurinių turbinų iki valgomųjų stalo įrankių, vandens lašelių, šampūno ir dantų pastos be pakuočių – štai 22 išradimai, kurie gali padėti sumažinti plastiko kiekį, sumažinti šiukšlių kiekį jūrose ir padaryti Žemę geresne vieta.

Vaizdo įrašo nuoroda – <https://www.youtube.com/watch?v=FWFb-8hFutY>

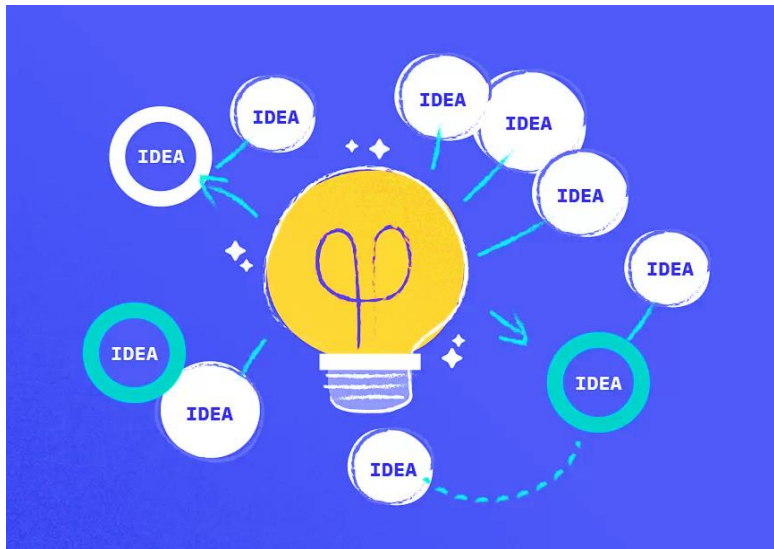
- Jei galėtumėte sukurti išmaniojo telefono programėlę bendruomenės problemai spręsti – kaip pradėtumėte planuoti?
- Nefiltruodami idėjų, nedidelėje komandoje sugalvokite 10 programėlėmis pagrįstų sprendimų, kaip išspręsti jums artimą bendruomenės problemą, ir juos užrašykite!
- Pagalvokite, ar minčių lietaus metu priartėjote prie problemos sprendimo, ar labai anksti ėmėte filtruoti idėjas!

Modulis T8: Divergentinis mąstymas – idėjų generavimas ir problemų sprendimas - Informacinis lapas

Divergentinis mąstymas gali būti įvairių formų ir gali apimti minčių lietu, spontaniškų ir atsitiktinių asociacijų su tam tikra tema rinkimą ir plataus masto idėjų kūrimą.

Po šių procesų paprastai seka konvergentinis mąstymas, kai mokiniai kritiškiau vertina siūlomus sprendimus, atsižvelgdami į realaus pasaulio apribojimus ir galimybes, lygindami teigiamus ir neigiamus aspektus ir vertindami jų naudingumą.

Divergentinis mąstymas yra neribotas ir platus, o konvergentinis mąstymas yra siauresnis ir tikslingesnis, filtruojantis pradines kūrybines galimybes, kad būtų nustatyti ir paaiškinti tolesni galimi veiksmai.

Divergentinio mąstymo etapuose ir pratybose sudėtinga pašalinti pradinius idėjų blokatorius, sąvokų aklumą ir nesąmoningus šališkumus bei atsispirti natūraliam polinkiui per anksti pereiti prie konvergentinio mąstymo.

Kodėl svarbus divergentinis mąstymas?

- atveria galimybes naujoviškai spręsti sudėtingesnes problemas, įveikiant daugelio besimokančiųjų polinkį dirbti tik pagal pirmąjį įspūdį ar užslėptas prielaidas.
- Skatina empatišką skirtumų supratimą ir skirtingų perspektyvų vertinimą.
- ugdo besimokančiųjų smalsumą, skatina eksperimentuoti, rizikuoti, atkakliai kovoti su nesėkmėmis ir išreikšti save.
- ugdo kūrybiškumą, kuris dažnai įvardijamas kaip vienas iš labiausiai darbdavių pageidaujamų įgūdžių.

08 modulis: Divergentinis mąstymas – idėjų generavimas ir problemų sprendimas

[17 JT DVT pristatymas](#) – ar galite pažymėti piktogramas?

8 modulis: Divergentinis mąstymas – idėjų generavimas ir problemų sprendimas

Dabar, kai susipažinote su divergentiniu mąstymu ir tuo, kaip jį galima panaudoti sprendžiant vietos ir platesnio masto problemas, pateikiame keletą patarimų ir pasiūlymų jaunimo lyderiams.

Klausimai apmąstymams:

- Nurodykite, kokioms bendruomenėms galite priklausyti ir kodėl tai gali būti svarbu?
- Apmąstykite, kokį vaidmenį jūs ir bendruomenė galėtumėte atlikti sprendžiant problemas ir kaip galėtumėte paskatinti pokyčius.
- Pagalvokite, kaip vykdėte minčių lietaus (divergentinio mąstymo) veiklą, ir apvarstykite, ar galėtumėte vėl taikyti šiuos metodus kitoje aplinkoje.
- Pagalvokite apie tam tikras vietos ar bendruomenės problemas, tada apmąstykite mokymo modulio metodus savo ar kitoje aplinkoje? Paklauskite savęs – ar jaučiuosi įgalintas siekti pokyčių?

Jeį esate pedagogas ar jaunimo vadovas, apvarstykite šiuos sesijomis pagrįstus metodus:

- Struktūrizuokite procesą ir vadovaukite jam
- Pasirinkite temą, problemą arba atvirą klausimą (pvz., Kas neveikia taip, kaip norėčiau, kad veiktų? Kas pasikeitė _____? Kodėl pasikeitė _____? Kam pokytis turėjo įtakos?)
- Kokie visi galimi _____ naudojimo būdai?)
- Prieš pereidami prie grupinių pratybų, iš pradžių surenkite individualų „minčių lietu“, kad paskatintumėte mąstymą.
- Suteikite mokiniams gaires ir motyvaciją iš pradžių sutelkti dėmesį į idėjų kiekybę, o ne į kokybę.
- Padėkite mokiniams suprasti, kad divergencija yra susijusi su pasirinkimų kūrimu, o konvergencija – su pasirinkimų darymu. Būkite atsargūs, kad nepradėtumėte konverguoti divergentinio mąstymo etape.

Skatinkite riziką ir originalumą.

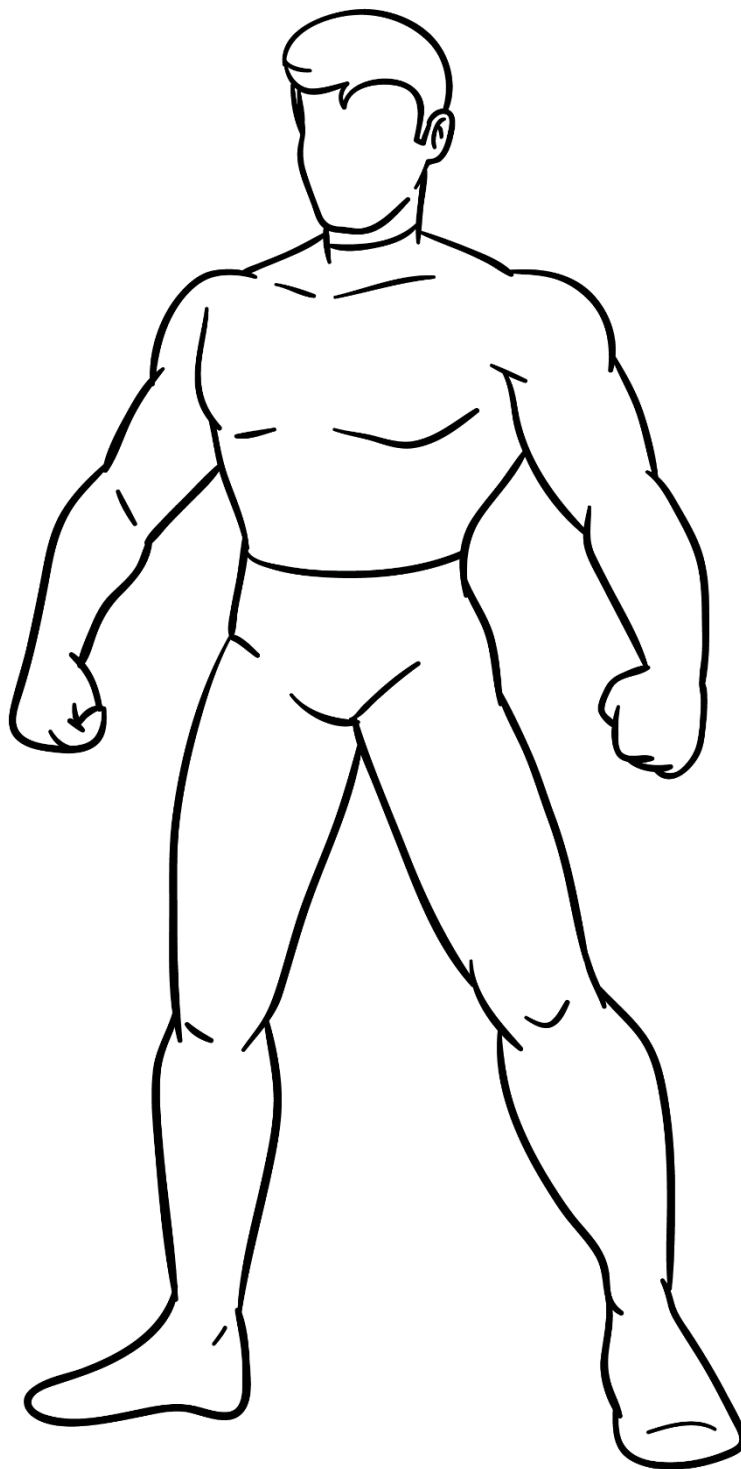
- Paskatinkite smalsumą, kai jis kyla, ir pagirkite asmenis už jų unikalias idėjas (pvz., pavadinkite jų idėjas „Jono sprendimas“ arba „Pauliaus klausimas“).
- Pabrėžkite, kad šiame etape nėra jokių ribų ar apribojimų; mokiniai turėtų imtis neįprastų, nestandartinių idėjų.
- Palaikykite "keistus" dalykus ir priminkite mokiniams, kad kartais geriausi sprendimai būna netikėti.

Sukurti atvirą ir intelektualiai palankią aplinką.

- Palaikykite aplinką, kurioje nėra viena idėja šiame etape nėra klaidinga, pateikdami pavyzdžių apie pageidaujama mąstymo platumą. Atidėkite bet kokią kritiką ir vertinimą.
- Pdrąsinkite ir paskatinkite, kai idėjos užstringa.
- Pasikalbėkite apie mokymosi procesą – papasakokite apie tai, kaip skirtingi žmonės gali skirtingai interpretuoti problemos formuluotę, o tai gali lemti skirtingus požiūrius ir turtingesnę idėjų, iš kurių galima semtis, rinkinį.
- Paskatinkite, kad visi mokiniai išsakytų savo nuomonę, pirmiausia paprašykite jų užrašyti savo idėjas (pvz., lipniuose lapeliuose, indekso kortelėse, minčių žemėlapiuose arba laisvai rašydami). Tai neleidžia žmonėms pamiršti savo idėjų, nes jie laukia progos pasisakyti, leidžia susitelkti į klausymąsi per grupinį užsiėmimą, taip pat signalizuoja grupei, kai kiti turi ką pasakyti.

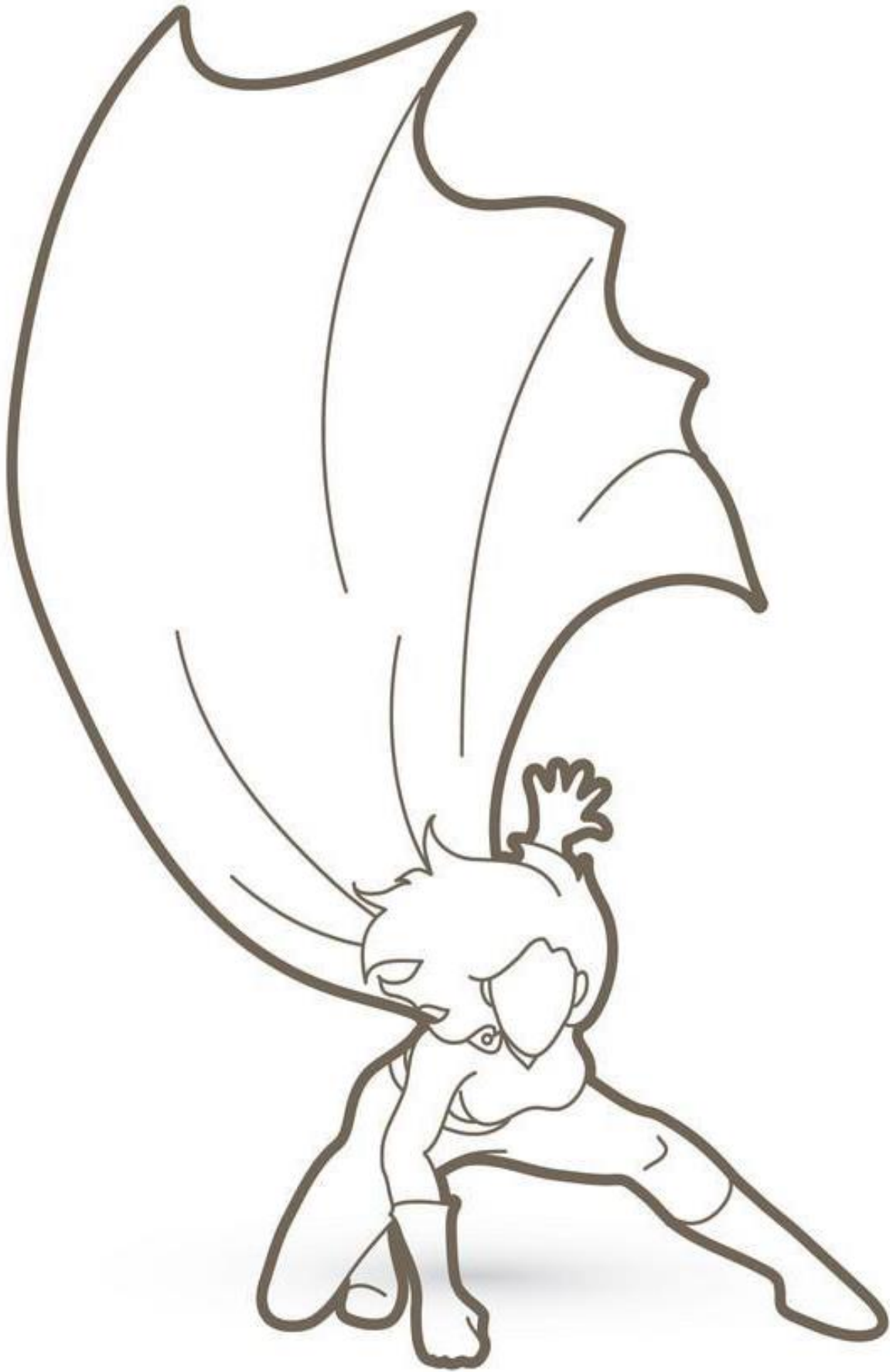
Superherojų veiksmų figūrų kontūriniai piešiniai

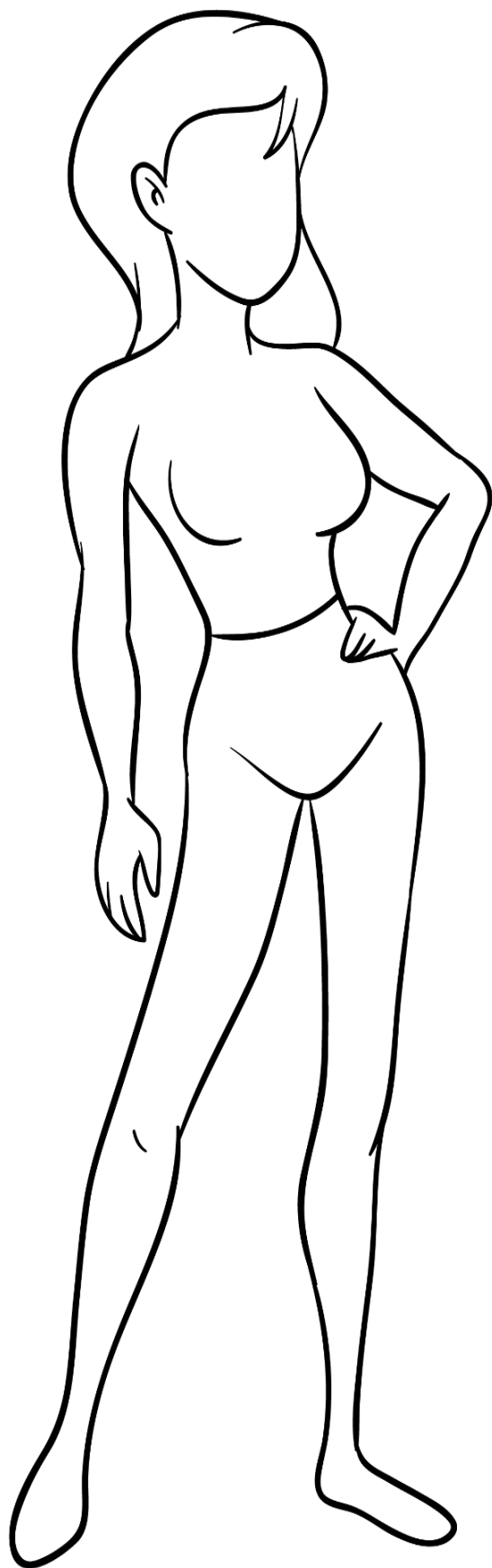

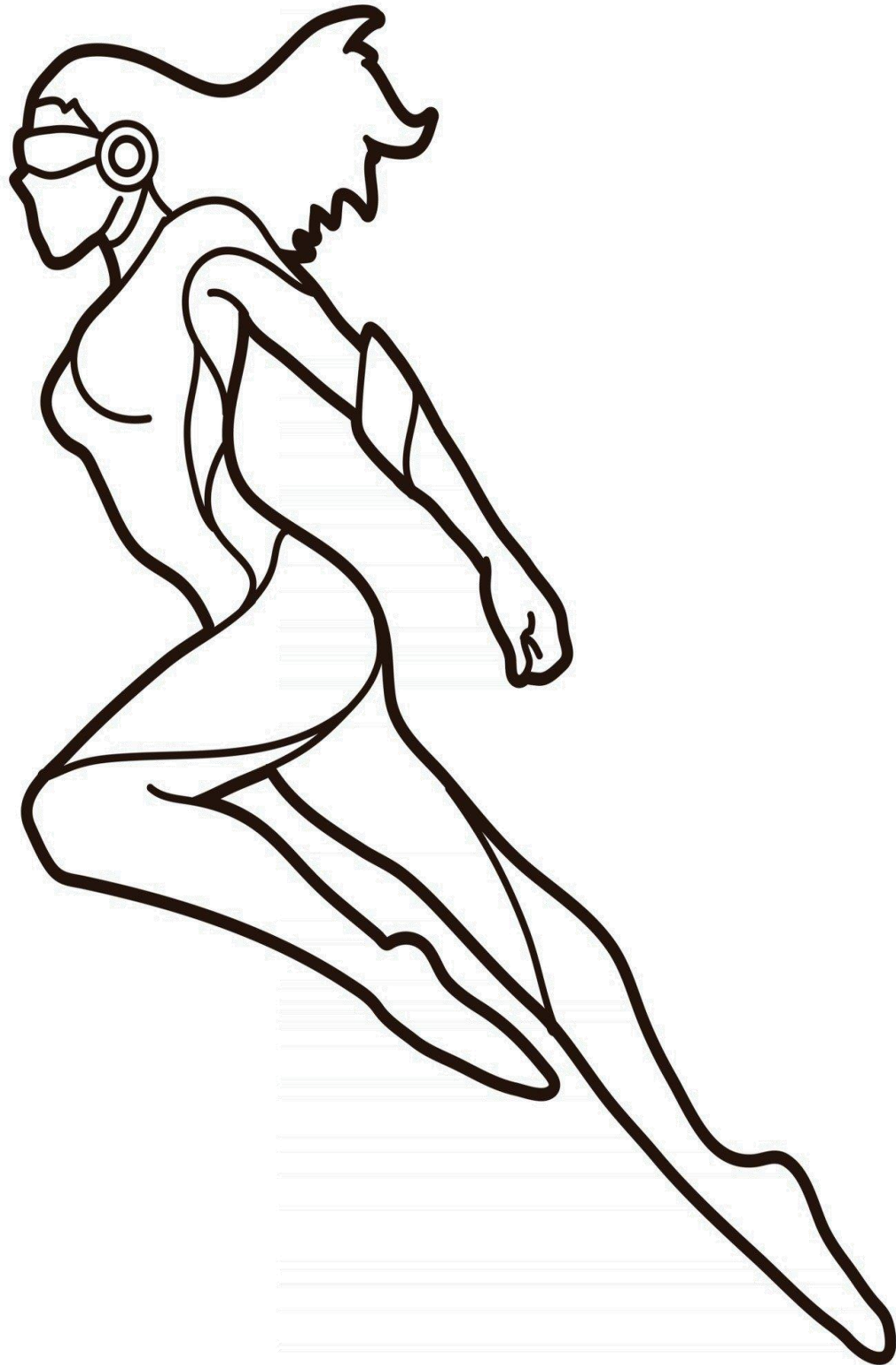

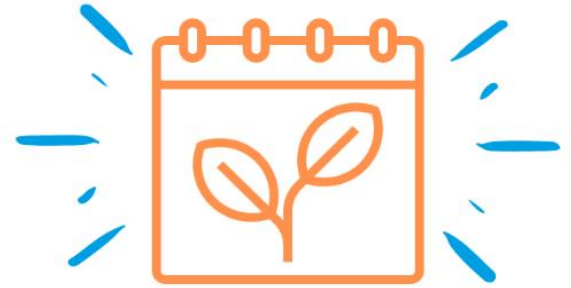

MAKING SPACE

365

With the support of the Erasmus+ Programme of the European Union

This publication has been produced with the support of the Erasmus+ Programme of the European Union. The contents of this publication are the sole responsibility of the Making Space 365 Project consortium and can in no way be taken to reflect the views of the NA and the Commission.

2020-1-PT02-KA227-YOU-007635